

STARRKÄRRS FÖRSKOLA

Likabehandlingsplan

Plan mot diskriminering och kränkande
behandling läsåret 2013-14

Verksamhetens arbetsfokus

På Starrkärrs förskola ser vi till varje barns behov och alla barn hos oss skall uppmuntras av all personal i att vara skapande, socialt aktiva på ett positivt sätt och nyfikna på lärande.

Alla barn är välkomna till vår förskola. Vi accepterar olikheter och ser det som en tillgång för utveckling. Konflikter är en naturlig del av mänskligt samspel som får oss att växa som individer. På vår förskola tolererar vi inga former av kränkande behandling! Det barn som upplever att den blivit kränkt tar vi alltid på allvar. Utgångspunkt är den kränktes upplevelse. Alla har rätt till en trygg arbetsmiljö.

Barn och vuxna ska respektera varandras olikheter. Barnen ska kunna känna att de kan prata med en vuxen när de känner oro. Personal skall alltid kontakta rektor/förskolechef om man känner oro för, eller får kännedom om att någon blir utsatt. Personalen på förskolan är skyldig att ingripa och följa upp när någon blivit kränkt samt i vissa fall kontakta sociala myndigheter.

Starrkärrs förskola skall vara en trygg plats för alla som vistas där. Ingen skall utsättas för någon form av diskriminering på grund av könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder eller annan kränkande behandling, till exempel psykiska trakasserier, kränkande tillmäle (ärekränkning), hot om fysiskt våld (olaga hot), fysiskt våld (misshandel, vållande till kroppsskada eller sjukdom, olaga tvång), ofredande eller uteslutning till utanförskap.

Vi skall ha en beredskap för att sätta in lämpliga åtgärder så att eventuell diskriminering eller annan kränkande behandling snarast upphör.

Vi vill att barn, föräldrar och personal gemensamt skall känna ansvar för att upptäcka och åtgärda diskriminering eller annan kränkande behandling.

Hemmens och vårdnadshavarnas betydelse och viktighet i barnets utveckling och lärande skall betonas och klargöras i allt samarbete med hemmet.

Vi stärker barnens sociala kompetens (förståelse, tolerans, förmåga att kommunicera, samverka och att ta ansvar för sig själv och andra).

Under läsåret 2013/14 ska vi särskilt:

- Möjliggöra för alla barn/föräldrar och personal att känna till likabehandlingsplanen och de rättigheter och skyldigheter som följer med den.
- Arbeta med avdelningarnas samarbete i syfte att stärka barnens trygghet och lärande.

Främjande arbete

Vi vill belysa olikheter och allas lika värde. Minska okunskapen bland barn och vuxna i ämnet. Vi vill också arbeta för att ge flickor och pojkar lika stort utrymme. Exempel på detta kan vara att belysa mångfalden genom att:

- läsa sagor som handlar om olika familjebildningar, olika kulturer.
- barnkonventionen
- empatidockan
- genus (jämställdhetsarbete där flickor och pojkar får lika stort utrymme)

Förebyggande arbete

Verksamheten skall präglas av omsorg om individen och syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra skall stödjas (Lpfö 98 rev.2010)

Vi vuxna inom förskolan vet och verkar utifrån att små barn inte alltid förstår sitt eget agerande och att deras inlevelse i andras känslor är begränsade. Därför är det viktigt att vi vuxna utgår ifrån att lägga grunden till att stärka sin egen identitet, självkänsla, självkännet och självförtroende.

Exempel på förebyggande åtgärder vi använder:

- Gemensam värdegrund. Vi skapar en miljö som genomsyras av trygghet – respekt – ansvar - ärlighet - gemenskap.
- Vara goda förebilder. Barnen tar efter vuxna, därför är det viktigt att vuxna är noga med sitt beteende och vad de säger.
- Vara närvarande pedagoger. Vi deltar i barnens samtal och lekar. När barnen lekar och samtalar på egen hand finns det någon vuxen i närheten som följer det som händer och kan falla in i samspelet vid behov.

- Gemensamma tydliga regler. Vi har samma regler i huset och på avdelningarna. Viktigt att vi håller oss till uppsatta mål och ofta pratar om det.
- Tydlig struktur på dagen
- Fokus på barnets lärande och utveckling i syfte att stärka förmågor som gynnar barnet i det livslånga lärandet
- Använda temperaturmätare: tex. Trygghetsvandringar, sociogram, enkäter och utvecklingssamtal. Trygghetsvandring skall alltid dokumenteras och överlämnas till förskolechef för att säkerställa att miljöer/situationer som kommit upp under vandringen inte tappas bort.
- Dela barnen i mindre grupper när det är lämpligt för aktiviteten
- Ha en röd tråd vid överlämning mellan personal/avdelningar med tydlig beskrivning av barnets sociala utveckling och lärande.
- Diskutera hur man är en bra kompis. Ett bra tillfälle är samlingen. Diskussioner, sagor, lekar. Vi finns hela tiden nära barnen i deras lekar för att kunna höra och delta i deras samtal.
- Ge pojkar och flickor lika stort utrymme. Vi strävar efter att pojkar och flickor får lika mycket utrymme och tid. Barnen skall få pröva alla aktiviteter, speciellt i traditionella pojk- eller flickaktiviteter. Personalen skall föra en ständig diskussion kring ämnet.
- Stötta barnen i att hantera konflikter och motgångar. Vi skall vara nära barnen och hjälpa/stödja dem om så behövs. Se till att alla får säga sin mening, ta ansvar för sina handlingar. Viktigt att prata om det och få chans att säga förlåt.
- Arbeta med att ha en god kontakt med vårdnadshavarna

I vår vardag på Starrkärrs förskola arbetar vi målmedvetet med att erbjuda barnen en stimulerande och lekfull miljö både inomhus och utomhus. Vi lägger stor vikt vid att skapa lekmiljöer där alla barnen kommer till sin rätt och trivs. Ute på gården, där vi lägger stor del av vår tid, är det viktigt att vi som vuxna tidigt ser hur barnen leker och med vem. Vi kartlägger hur situationen ser ut i barngruppen genom att bl.a. använda oss av observationer och trygghetsvandringar som sker flera gånger per år.

Beskriver barnen osäkra eller otrygga miljöer/situationer så skall det utredas och nödvändiga åtgärder genomföras. Ansvarig för att rapportera är all personal på förskolan. Ansvarig för att åtgärd genomförs är förskolechef.

Aktiviteter på vuxennivå:

- Arbetsplatsträffar
- Föräldramöten med samtal och diskussioner om föräldrarnas roll
- Kartläggning av kränkande behandlingar

Trygghetsvandring 2013

Trygghetsvandringar med barnen skall nu genomföras flera gånger per år (helst olika årstider). Syftet är att lyssna till barnens upplevelser kring olika platser och situationer så att åtgärder för att öka säkerhet kan skapas. En vuxen tar en promenad med en mindre grupp med barn och går runt på olika platser både inom- och utomhus. Barnens uppgift är att indikera om någon plats känns otrygg eller osäker. Personal som medverkar dokumenterar och tar eventuellt foto för att ha som underlag till analysen av vandringen. Underlag med analys lämnas till förskolechef.

Larvernas trygghetsvandring i november gav inga osäkra platser, vilket är glädjande!

Spindlarnas trygghetsvandring visade på några ”läskiga” platser och många roliga. I garderoben (i Lilla rummet) var någon lite rädd för det kanske fanns ett spöke där, men det var inte farligt om man hade en kamrat med sig. I övrigt var ingen rädd inomhus. Några barn upplever den toaletten som har skötrum som lite obehaglig då draperierna är borta. De som uttryckte obehag önskar draperier så man kan ”vara lite själv på toa” Också utomhus härjar tydligen spöken och drakar/monster för några barn är lite oroliga för dessa. De håller tydligen till vid det röda huset och vid trappan.

Det kan tyckas vara lite gulligt med rädsla för spöken och drakar/monster men all oro tas på allvar då det kan stå för något annat än det som just för tillfället uttrycks. All oro följs upp och antingen tränas barnet i att inte känna oro alternativt utreder vi vidare vad oron står för.

Småkrypen har ännu inte genomfört någon trygghetsvandring i skrivande stund, men det kommer.

Resultat av aktuella trygghetsvandringar som kräver åtgärd:

Plats/situation	Åtgärd	Tidsplan	Ansvarig
Utdelning av inbjudningskort till kalas	Om inbjudningskort skall tillåtas att delas ut skall alla barn på avdelningen vara bjudna.	Pågående	Personal på avdelningen
Spindlar, toalett med skötbord upplevs som obehaglig då draperi för toalettstolarna saknas	Sätta upp draperier eller motsvarande.	Januari 2014	Personal och fskchef
Vid röda huset och trappan upplever några barn sig osäkra	Träna barnen med vuxenstöd att vara vid dessa platser.	Pågående	Personal på avdelningen

Definitioner på begrepp

Diskriminering: en person missgynnas genom särbehandling på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Trakasserier: ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns värdighet.

Kränkningar kan vara

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för bli bitna, rivna och/eller slag och knuffar)
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög eller fetto)
- psykosociala (t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms)

En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande, dvs. mobbning.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.

Rutiner för akuta och uppföljande åtgärder vid inträffade kränkningar

Vad gör jag som vuxen om jag upptäcker diskriminering eller annan kränkande behandling?

Akuta åtgärder:

- Samtal med den kränkte.
- Samtal med den som kränker.
- Vårdnadshavare både till den som kränks och den som kränker kontaktas av avdelningspersonal.
- Berörd personal informeras.
- Vid behov begränsande/skyddande åtgärder för barnet
- Dokumentera händelsen
- Rapportera kränkningen enligt särskild blankett till Verksamhetschef för förskolorna i Ale kommun.

Vid upprepande kränkningar:

- Förskolechef informeras.
- Vårdnadshavare både till den som kränks och den som kränker kontaktas av avdelningspersonal.
- Analys görs av avdelningspersonalen för att få en helhetsbild och för att se hur man ska gå vidare.
- Återkoppling till berörda vårdnadshavare från avdelningspersonalen.
- Dokumentera händelsen
- Rapportera och följ upp den återkommande kränkningen enligt samma förfarande (blankett) som ovan till Verksamhetschef för förskolorna i Ale kommun.
-

Långsiktig strategi:

- På avdelningsmöten ses rutiner för akut handlingsberedskap över med jämna mellanrum.
- Personal upprättar en handlingsplan vid upprepad kränkning för den som är kränkt, för den som kränker och eventuellt även på grupp/organisationsnivå.
- Samtal när kränkningarna ej upphör (förskolechef, föräldrar och berörd avdelningspersonal)
- Stöd och hjälp till den kränkte av personal i samverkan med vårdnadshavare.
- Stöd och hjälp till den som kränker av personal i samverkan med vårdnadshavare.
- Kontakt tas med psykolog, BVC, BUP och IFO samt specialpedagog när ytterligare stöd behövs.
- Uppföljning och analys med hjälp av skriftlig dokumentation, avslut.

Om en vuxen kränker barn:

- Alla har skyldighet att rapportera om man ser att vuxen kränker barn. Det gäller såväl vuxen som lämnar/hämtar som vuxen på förskolan.
- förskolechef informeras, utreder och åtgärdar ärendet.
- verksamhetschefen informeras.
- förskolechefen följer upp ärendet genom att föra samtal med den personal som kränkt barnet.

Eleven/vårdnadshavaren kan vända sig till Barn- och elevombudsmannen.
www.skolinspektionen.se/BEO.

Kontaktuppgifter

Tf Förskolechef: Leif Gardtman

Tel Mobil: 0704-320 150.

e-post: leif.gardtman@ale.se

Starrkärrs förskola:

Avd. Småkrypen, tel: 0303-330470

Avd. Spindlarna, tel: 0303-330594

Avd. Larverna, tel: 0303-330471

Man kan även vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinspektionen.se/BEO.

Styrdokument:

FN:s konvention om barns rättigheter.

(Barnkonventionen, <http://unicef.se/barnkonventionen>)

Artikel 2:2

”Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttrycka åsikter eller tro”.

Artikel 3:3

”Konventionsstaterna ska säkerställa att institutioner, tjänster och inrättningar som ansvarar för vård eller skydd av barn uppfyller av behöriga myndigheter fastställda normer, särskilt vad gäller säkerhet, hälsa, personalens antal och lämplighet, samt behörig tillsyn”.

Artikel 12

”Konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad”.

För detta ändamål ska barnet särskilt beredas möjlighet att höras antingen direkt eller genom företrädare eller ett lämpligt organ och på ett sätt som är förenligt med den nationella lagstiftningens procedurregler, i alla domstols- och administrativa förfaranden som rör barnet”.

Skollagen 2010 (2010:800)

Kap.6

8§

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

9§

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling”.

10§

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Kap.2

5§

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningssamordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker sig till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningssamordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Diskrimineringsförbudet gäller även i det fall en utbildningssamordnare genom skäliga åtgärder i fråga om lokalernas tillgänglighet och användbarhet kan se till att en person med funktionshinder, som söker eller har antagits till utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller till utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, kommer i en jämförbar situation med personer utan sådant funktionshinder. Lag (2010:861).

Kap.3

6§

Arbetsgivare ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att någon arbetstagare utsätts för trakasserier eller repressalier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning eller för sexuella trakasserier.

Lpfö98, reviderad 2010.

”Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling”.